

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. ENEA POPA

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 100 Lei
Pe jumătate an 50 Lei
Pe trei luni 25 Lei

1926.

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.
din CLUJ.
Nr. 59 1029.
EXEMPLAR LEGAL.

An de desnădejde a fost anul 1926. Multe ne-au încercat în anul încheiat și puține lucruri bune s'au făcut pentru consolidarea (închegarea) țării.

În primele zile ale anului 1926 ne-a lovit, ca un fulger năpraznic, renunțarea la tron a principelui Carol.

Abia desmeteciți după acest eveniment neașteptat — care ne-a impus multă tăcere — am avut presimțirea, că guvernul liberal își trăește ciasuriile din urmă și am nădăjduit, că după guvernarea liberală de 4 ani vor veni la cârma statului partidele cari se bucurau de încrederea poporului și dela cari se aștepta o îndreptare a multor rele aduse asupra țării și în special asupra Ardealului de cârmuirea liberală, care, cât timp a stat la cârma țării, n'a știut decât să sugă și împartă bogățiile acestei țări între câțiva partizani lacomi și egoiști cari, sub cutele tricolorului național, au făptuit toate nelegiuirile, au naționalizat și comercializat toată averea acestei țări în folosul partidului liberal, sărăcind țara și populația care trăește din munca grea de toate zilele. Ne-a fost dat să vedem, însă, că după căderea liberalilor a fost adus la cârma țării, cu ajutorul liberalilor, un partid politic despre care nici nu se mai știa că mai există, care n'avea decât 4 deputați în camera liberală, — adică partidul averescan. Prin uneltirile liberale a fost adus la cârma țării partidul poporului, acest falsificator al istoriei și vieții noastre politice dela 1918 încoace. Am știut dela început, că partidul averescan n'o să poată face mult bine pentru țară, n'o să poată lecuire relele făcute de liberali, n'o să poată consolida țara, căci averescanii erau slugile plecate ale liberalilor și astfel nu puteau lucra împotriva stăpânilor din mila cărora au ajuns la putere. Căci, pentruca să fi putut îndrepta ceva din relele liberalilor trebuia să ajungă la cârma țării nu un partid neputincios și în slujba slugarnică a liberalilor, cum sunt averescanii,

ci un partid care se mișcă pe picioarele proprii, care are doctrină (un crez) potrivnică celei a liberalilor, sprijiniți numai pe băncile și întreprinderile lor. Ne trebuia la cârma țării un partid care să aibă mâinile libere de-a mai tăia ceva din lăcomia și puterea liberală. Partidul care era chemat să facă aceasta era partidul național-țărănesc. Liberalii i-au adus, însă, pe averescani pe ușa din dos. Să mai vorbim de alegerile averescane pătate cu sânge de român, cu morți și cele mai grozave nelegiuri? Toate acestea sunt cunoscute de toată lumea. Să vorbim despre desnădejdea în care se află astăzi populația țării datorită politicii economice a guvernului averescan? Toată lumea simte în fiecare zi scumpetea grozavă care ne nimește pe toți. O țară așa de bogată ca a noastră a ajuns țara muritorilor de foame. Prin politica economică a averescano-liberalilor am ajuns la ruina economică a țării. Sufere țara întreagă și desnădejdea crește tot mai mult. Plecați urechea la șoptele oamenilor dela sate și veți vedea câtă desnădejde i-a cuprins, în anul încheiat, pe bieții economi, cari sunt nimiciți cu desăvârșire prin politica economică a guvernului averescan. Desnădejde domnește și la orașe, mai ales între aceia cari trăesc după câștigul ce li-l îmbie lumea satelor. Desnădejde e între cărturarii cari trăiesc numai din plătuța dela stat, căci cu această plătuță nu mai pot birui greutățile vieții. Luați apoi încercările de-a scoate religia din școale și celelalte încercări, de-a lipsi de plată pe preoții comunelor cu mai puțin de 200 de familii și veți avea o icoană destul de clară a nenorocirilor, ce s'au abătut asupra noastră în anul încheiat.

O, și câte nu s'ar mai putea înșira, ca să ne facem o icoană și mai clară despre starea grea în care se află scumpa noastră țară la încheierea anului 1926!

Să desnădăjduim de tot? Nu! Să legăm cele mai bune nădejdi de noul an.

Îndreptarea relelor să n'o așteptăm, însă, cu mâinile încrucișate pe piept. Să nu ne tânguim numai, constatând relele și năcazurile în fiecare zi. Pentru a îndrepta ceva în anul ce vine trebuie să punem umăr la umăr, trebuie să ne unim, să înfăptuim o coaliție de puteri muncitoare pe calea progresului. Să înceteze pe cât se poate desbinările între frați și să ne unim din nou, în viața politică, sub steagul par-

tidului național-țărănesc, prin care să facem politică cinstită, legală, prevăzătoare, pentru ocrotirea și ridicarea straturilor populației muncitoare; să facem politică deschisă — nu fariseică — democrată și națională, pentru binele țării.

Dacă ne va reuși să înfăptuim o mare coaliție de puteri de muncă, de oameni cu gânduri deschise, la tot cazul anul viitor ne va aduce schimbări înspre mai bine.

I. Poiană.

Gheorghe Enescu la Reghin.

Din ajunul serbătorilor Crăciunului, așise de o atrăgătoare simpatie, anunță celor din localitate și din împrejurimi, apropierea unui mare și rar eveniment artistic: „In sala cea mare a teatrului orașenesc din Reghin va avea loc în seara de 8 Ianuarie 1927 un concert din vioară dat de Gheorghe Enescu, cu acompaniamentul la piano, ținut de N. Caravia”. După cum era și firesc să fie, această știre a produs în publicul nostru iubitor de artă și admirator de muzică aleasă, o înfrigurare neobișnuită și totuși lesne explicabilă: dacă în dorința de-a ne ridica, din când în când și la rare ocazii, pe de asupra preocupărilor de toate zilele ce alcătuiesc și rod viața, alergăm doriți de a asculta ori-ce manifestațiune artistică și culturală, simțim cu atât mai puternic imboldul de a admira și a ne entusiasma, atunci când norocul ne dă ocaziunea rară de a admira fenomene musicale printre cari Gheorghe Enescu ține locul de de frunte, printre celebritățile mondiale.

Pentru cei mulți dintre Onorații cetitori, ai acestui ziar, numele lui Gheorghe Enescu este prea bine cunoscut ca și renumele lui; căci în întreaga Românie Mare el este, mai mult de cât popular, el este simbolic.

Vom încerca în cadrul acestei modeste notițe să schișăm o scurtă biografie a marului nostru artist:

Gheorghe Enescu este născut la moșia părințească Cracalia din jud. Dorohoi-Moldova. Încă din frageda lui copilărie, geniul musical, puternic s'a manifestat, în forma lui cea mai firească, reclamând drepturile ce i să cuveneau prin strălucire la întâietate. Primele noțiuni ale instrucțiunii musicale, le-a primit Enescu în casa părințească, sub îndemnul și încurajarea bunului său tată, fire aleasă și acesta. În scurt timp înse profesorul lui, un distins musicant, să declară desarmat față de genialitatea copilului precoce, pentru care erta și știința musicală, începeau să nu mai aibă secrete. La o vârstă dar, când alți

copii de vârsta lui abea să află la începutul studiilor, micul Enescu pășeste sigur și încrezător pragul conservatorului de muzică din Viena. Peste câți-va ani apoi — însă abea dolescent — el este admis cu distincțiune la examenul de admitere dela academia de muzică din Paris, unde urmează deopotrivă cursul de perfecționare, la vioară și ocel de compozițiune. Elev preferat între toți al marilor maestri, Enescu cucerește treptat și cu inlesnire, laurii acelei înalte școli de odată cu titlul de copil răsfățat al Parisului, pe care îl glorifică și în ziua de astăzi.

Inzestrat cu acele calități, pe cari nu le posedă de cât geniile, ca aleșii lui Dumnezeu, Gheorghe Enescu este nu numai un artist desăvârșit în cel mai înalt înțeles al cuvântului, ci el reprezintă, pentru noi, toți românii, un bard musical al neamului, care cu o maestrie sublimă a imortalizat doinele și cântecele poporului în mînunatele sale compozițiuni simfonice și instrumentale. Rând pe rând, Enescu a cules laurii, și a atins culmile triumfurilor, în cele mai însemnate centre artistice din întreaga Europa, cum și mai cu samă din America. Numele său este cunoscut tutulor, în toată lumea, iar talentul său, apreciat la justa și înalta lui valoare. De aceia și dăru de seamă, fie ale concertelor, fie ale compozițiilor, scrise de critici cei mai severi îi decernă cu dărnicie laurii întâietății.

Dar Gheorghe Enescu, om încă tânăr, nu este numai un învățat și un maestru învățător întru ale muzicii, ci el este inzestrat cu o vastă și profundă cultură literară, ceia ce face că personalitatea sa, să apară și mai desăvârșită. Fire, modestă, mai presus deori-ce laudă, Enescu simte o adevărată fericire, ori de câte ori, din masele celor mici și destinați uitării, poate distinge și ridica spre culmile măritiei, elemente cărora în multe, foarte multe cazuri, le dă tot sprijinul material și moral trebuitor. Orice întreprindere musicală, ori cât de modestă, găsește în

el un susținător temeinic și un îndrumător spre idealul frumosului. În timpul marelui nostru război, 1916—1918 Gheorghe Enescu reținut din *Inalt ordin*, umblă din spital în spital, dela o sală la alta alinând durerile și ușurând suferințele cu arcușul său fermecător.

Pentru noi toți locuitorii orașului Reghin, concertul pe care el va da Enescu în seara de 8 Ianuarie 1927, înseamnă un eveniment de cea mai mare importanță și o epocă în istoria culturală și artistică a orașului nostru, pentru onoarea distinsă pe care i-o face marele nostru artist.

În ceia ce privește pe N. Caravia,

„Ca viață să aibă și mai mult să aibă“ Ioan, X, 10.

Anul Domnului 1926 e spre încheiere. Încă câteva zile și rămâne numai amintirea lui.

Această amintire însă pentru creștinătatea, ce stă în unire de credință cu Roma, va fi o amintire neprefuită și neștearsă.

Deci și pentru noi Români uniți din aceste părți, cărora aceste șire le vor cădea în mâni în ziua de anul nou 1927.

Sat de sat acești Români ne-am cutremurat în cursul acestui an de fitorii sfinți ai unei redeșteptări sufletești.

În fiecare sat am gustat câte trei zile mângâierea și tăria, ce fi-o poate da numai apropierea mai strânsă de Dumnezeu, cum noi toți am făcut-o în acele zile, când preoți râvnici și cucernici, venind în satele noastre, au propovăduit cuvintele vieții, învrăstându-le cu slujbe sfinte și încheind cu spovedaniile și ss. Cuminecări, cari au reînviat atâtea mii de suflete, întinate mai înainte de păcate și astfel mernite morții.

Și, Doamne, cu câtă sete alergau cetele de popor și cărturari aleși — pe unde îi avem — ca să nu fie lipsiți de această frumoasă apostolie, carea în anul acesta sfânt s'a făcut peste

Mamă,

scumpa mea mamă! Cum îmi hohotește negura vremii, îmi hohotește mândră și bucuroasă, că mi te-a furat fără să-mi mai desmierzi lumina ochilor mei lacomi de surăsurile tale mângâitoare. Și nu mi-a îngăduit nici dulceața răgazului pentru a-ți săruta urmele trudei tale fericite și chinul tău de fiecă clipită, de a mă sălta, cu prețul sudorilor de sânge, din brazda umilă în scaun de lumină.

Și cât de chinuitor m'a ars dorul să-ți vindec inima obidită cu smirna răsplătirilor curate, închinându-ți prinos, cu bună mireasmă, rodul simțirilor de dragoste prin grădina sufletului meu...

Dar tu, mamă trudită, ai plecat în umbra veșniciei fără a cunoaște tămăia florilor împărătești, cu cari mi-ai împodobit ființa: doruri și gânduri de lumină...

Da, vremea chinurilor și amăgirilor dureroase s'a împlinit și, nemângăiată de blajinul grai al copilului tău, rătăcitor pe cărări streine, ai plecat să te scalzi în valurile viorii ale fericirii veșnice.

Și Domnul, umbrat de harul milei, Te-a primit în brațe de lumină și Te-a ocrotit sub streșina veșniciei.

care va acompania pe Enescu la piano și care-l însoțește la toate turneurile sale, este de ajuns a-l semnala ca pe un pianist de prima forță și ales al maestrului. Și aceasta nu este puțin lucrul!

Cu acest titlu deci N. Caravia ar putea zice „*anch'io soua pittore*“. Scopul prezentelor rânduri, departe de avea caracterul unei reclame, superflue — nu să dea flori la grădinar — nu este altul de cât acela de a aduce genialului român, care este Gheorghe Enescu, prinosul admirațiunii noastre, însoțită de un călduros și unanim: „*Bun sosit, Măestre, printre noi*“. *Mila Dore.*

tot pământul între credincioșii amintiți mai la deal.

Și ce țintă nobilă i-a unit pe toți într'una! Căci sfințirea proprie au închinat-o Domnului pentru răspândirea creștinismului între popoarele păgâne (cari sunt încă sute de milioane), apoi pentru pacea între popoarele lumii și pentru libertatea locurilor sfinte din Palestina! (Vetleemul, Nazaretul, Golgota etc.)

Părinții preoți s'au putut încredința în vremea acestor sfinte misiuni, ce dâșii le-au făcut — spre cinstea lor fie zis — fără nici o răsplată în bani, cumcă sufletele satelor noastre sunt pământul cel bun, care va rodi cu atât mai mult, cu cât va fi mai mult sămănat.

S'au mai putut încredința de folosul schimbării împăratate a preoților, atât în ce îi privește pe dâșii, cât și poporul, carele astfel mai aude și cunoaște și pe alții înafară de preotul propriu.

Acest lucru dovedit odată va fi bine să se practice mereu spre mărirea lui Dumnezeu și mântuirea noastră.

Fiecare la locul său și lumea va lua altă față! *Observator.*

Iar ochii mei de țărână nu te mai găesc...

De aceea Domnului închin inima, grădina răsplătirilor târzii, și pe altarul jertfei aprinde smirna dragostei pribege.

Și lumina gândurilor și mireasma dorurilor mele se topesc în evlavia rugăciunii ce-mi fărâcă buzele, în singurătatea duioasă a amurgurilor și în bucuria zorilor trandafirii. Stăpâne, plătește-i amarul pământului cu frumusețea fecicilor cerești... Doar toate florile inimii mele cădelnițează cu miremele lor altarul tău; florile ce-au întârziat să înflorească în zilele în cari mama îmi desmierda ochii de țărână". *Z. Sandu*

(Transilvania.)

Liberalii.

Mi-a ajuns în mână o tipăritură împărțită de liberali printre românii acestui ținut, care tipăritură cuprinde, pentru ce-l ce-o iscălește, o declarație de înscriere în partidul liberal. Știu cum se fac iscăliturile acestea. Li se spune, mai ales sătenilor, cu totul altceva decât ce cuprinde tipăritura și, de cele mai multe ori, bietul sătean o iscălește fără să-i treacă prin minte ce a iscălit el.

Din împărțirea acestor tipărituri se vede lămurit, că liberalii pornesc o nouă „vânătoare după suflete“ în Ardeal. Ardealul, însă, care a avut să sufere așa de mult din pricina politicii nesocotite și hrăpărețe a liberalilor va ști să se poarte așa cum se cuvine față de liberali. Nici un român conștient nu-și va vinde, credem, sufletul. Dacă liberalii au spus, că le trebuie Ardealul fără ardeleni, noi trebuie să le răspundem cam așa: *noi vrem să ne păstrăm sufletul curat, noi fimem la oamenii cu cari am trăit și luptat împreună, noi, dacă facem politică, ne avem partidul național-țărănesc prin care interesele noastre sunt grijite și apărate tocmai împotriva lăcomiei fără saț a partidului liberal și deaceea n'aveți ce căuta printre noi, voi liberalii, cari v'ați bătut joc de scumpul nostru Ardeal, cari ne-ați furat voturile și ne-ați jignit în demnitatea și cinstea de cetățeni prin felul cum v'ați purtat cu noi. Noi suntem în cea mai mare parte plugari și cărturari legați de clasa plugarilor și știm prea bine, că partidul liberal este partidul marilor bancheri, a bogătaşilor cari stăpânesc avuțiile acestei țări și în lăcomia lor extraordinară ne lovesc tocmai pe noi, păturile muncitoare. Din toate aceste motive sufletul nostru este strein de lăcomia și nesațiuul vostru, și, deci, n'aveți ce căuta printre noi. N'aveți ce căuta printre noi, voi vânătorii după suflete. Noi vă știm pe voi liberalii, că de mai bine de-o jumătate de veac sunteți stăpânitorii României și dacă, deci, țara aceasta, care ni-e atât de scumpă, pentru care și noi am adus multe și grele jertfe, stă astăzi așa de rău, suferă de atâtea greutăți și rele, în rândul întâiu e de vină partidul liberal, care prin politica lui strămlă, lăcomă, disprețuitoare și jignitoare a urmărit numai binele partidului, iar nu binele țării, cum s'ar fi căzut s'o facă. Noi știm, că liberalii vin în Ardeal la „vânătoare după suflete“ cu sacul plin de făgădueli, cu tot felul de ademeniri, dar e zadarnic. Glasul vostru, al liberalilor, nu mai are nici un răsunet în sufletele și inimile noastre, știind că e glasul „gheșeftarului“ care vine să-și vândă marfa cea proastă.*

N'aveți ce mai căuta printre noi, liberalilor, — acesta trebuie să fie răspunsul fiecărui român când i se va da să iscaliască hârtia de intrare în partidul bancherilor liberali. Suntem streini de liberali. Ni-e strein sufletul de ei și streine ne sunt și interesele. Ca să fie mai bine în țară trebuie să ne scuturăm tocmai de jugul liberalilor. Trebuie să ne împotrivim cu toată hotărârea partidului liberal, ca să nu mai poată ajunge de grabă la cărma țării. Trebuie să facem un front puternic împotriva liberalilor.

Ardealul, care ni-a dat atâtea mucenici și luptători idealști pentru dreptate și libertate, va ști să urmeze și azi cu hotărâre, pe luptătorii pentru dreptate și libertate din partidul național-țărănesc. Partidul național-țărănesc este partidul de care tocmai se isbește partidul hrăpăreț al liberalilor în goana și seatea lui de-a mai ajunge la cărma țării spre a stoarce bogățiile țării în folosul său. Incercarea liberalilor trebuie să găsească în noi toți adversari hotărâți și luptători desinteresati. Ardealul va ști să-și facă datoria, ca cucuta liberală să nu mai prindă rădăcini aici.

Să luăm aminte, căci altfel cădem în robia și mai mare a bancherilor liberali. *Ion Poiană.*

Ce crede un fost deputat și fost prefect despre alegătorii români.

Am în fața mea foaia personală a dlui fost prefect Bogdan, în care citec câteva cuvinte ieșite din capul (cu multe diplome) dlui fost prefect, din cari cuvinte se vede lămurit ce părere are dsa despre alegătorii acestui județ. Iată, anume, ce cuvinte i-a spus dl B. dlui Goga, când se pune la cale alegerea dlui Tăslăuanu ca senator al consiliilor comunale din județul Mureș: „...Bine, ce-mi dați aceea Vă aleg. Vă rog să știți, că dacă-mi veți trimite „capela“ dlui general Averescu, ori „peana“ dtale (a dlui Goga Nota Red.), le aleg.“

Ei bine, așa a glăsuț dl fost prefect Bogdan despre poporul din județul său. Așa a glăsuț un prefect al României, în veacul al XX-lea, despre alegătorii unui întreg județ. Adică poporul român (poate dl B. îi înțelege și pe minoritari) e — după părerea dlui Flore Bogdan — o turmă de dobitoace, pe care o poți mâna unde vrei, pe care o poți sili să aleagă de senator „capela“ unui general, ori „peana“ unui poet, ori mai știu eu ce semn născocit de mintea și inchipuirea unui om care se crede atotputernic. La adică alegătorii (fără deosebire de naționalitate) acestui ținut — după părerea dlui Bogdan — sunt niște proști și mitocani cu cari se poate face orice prostie numai să ai puterea în mână. Poți tăia și spânzura la ei numai să iasă „ciabica“ ori „peana“ cuiva ca senator.

Trădătorilor și vânduților, le-ar striga dl Bogdan acelora cari ar îndrăzni să spună vorbele, ce au ieșit din gura dânsului, cari vorbe cuprind judecata dsale despre cumintenia și moralul poporului nostru. Eu nu-i voi striga dlui Bogdan trădător și vândut streinilor (sau mai știu eu cui), ci-i voi striga cu toată revolta sufletului meu — care mă leagă strâns de poporul nostru — că este o nesocotință din partea aceluia care rostește astfel de vorbe la adresa poporului nostru, este o insultare nerușinată a acestui popor, care, dacă încă n'are (aici în ținutul nostru) educația politică desăvârșită, ca să reacționeze momentan la toate actele nesocotite ale acelora cari pe spinarea lui (a bietului popor) s'au ridicat în slujbe și onoruri, — nu el (poporul) e de vină, ci în întâiul rând aceia, cari, pentru a se ridica pe ei, s'au folosit de slăbiciunile unor oameni ținuți veacuri de-arândul sub obroc, al căror suflet n'a fost frământat încă de oameni cari îi doreau propășirea, ci a fost exploatat de oameni cari nu s'au văzut decât pe ei.

Vai, vai, unde am ajuns! Ieri ne-au batjocorit alții, azi ne batjocoresc înșiși românii ieșiți din cioareci și opincă. Căci, spună-mi oricine: nu-i o batjocură când spui, imbetat de putere, că Tu poți face să alegi de senator, cu poporul din județul Mureș, o „căciulă“ ori o „peană“. Nu e aceasta o batjocură la adresa poporului? Vai, vai, dl Flore Bogdan! DTa o poți spune aceasta ca român? Da? S'auzim!

Dr. Enea Popa.

30 care fân

de vânzare în Orosfala
— la preotul român. —

Politica în țară.

Dela o vreme încoace gazetele din București ne aduc, aproape zilnic, știri, că dl general Averescu ar avea de gând să înlocuiască pe unii miniștri cu alții noi. Intre aceia cari ar urma să fie înlocuiți ar fi, în rândul întâiu, dl Vasile Goldiș, ministrul cultelor. Dl Goldiș deja de mai multă vreme nu-i văzut bine în guvern, căci i s'a cerut să se înscrie în partidul averescan și dânsul n'a vroit. De atunci domnii Averescu și Goga sunt cam supărați pe dl Goldiș. Supărarea dlui primministru Averescu a crescut și mai mult, în săptămânile din urmă, din pricina măsurilor luate de dl ministru Goldiș, ca să nu se mai deie ajutor preoților din satele în cari sunt mai puțin de 200 farii. Dl general Averescu a văzut, că toată țara e nemulțumită din pricina acestor măsuri ale dlui ministru Goldiș și deaceia ar vrea să-l înlocuiască cu un om nou, probabil cu dl Mihail Sadoveanu. Gazetele din București mai scriu și despre o eventuală înlocuire a dlor miniștri Cudalbu, Groza și Lupaș.

Partidele politice s'au frământat mult în vremea din urmă.

Partidul național-țărănesc și-a ridicat zilnic glasul, în casa țării, împotriva unor legi, pe cari averescanii vroiau să le treacă prin parlament. Deputații partidului național-țărănesc au arătat guvernului și parlamentului, că legile aduse de guvern, ca să fie votate, nu sunt prea potrivite pentru binele cetățenilor, deoarece sunt croite prea-prea după calapodul liberal. Și se știe, că liberalii au făcut legile tot cam așa ca să le fie de folos lor (liberalilor), iar nu și țării. Deputații partidului național-țărănesc au îndemnat guvernul și pe deputații averescani să aibă curaj și să se scuture odată de tutoria liberalilor. Dacă veți face aceasta — au zis deputații național-țărăniști — și noi o să vă stăm în ajutor împotriva liberalilor. Se pare, însă, că dl general Averescu, și îndeosebi dl ministru Goga, nu vreau să iese de sub porunca liberalilor, ci fac așa cum poruncesc aceștia. Cât privește pe deputații și senatorii averescani, dlor sprijinesc orice lege, orice părere și orice faptă a guvernului. În zilele din urmă, — înaintea închiderei Camerei pe timpul sărbătorilor, — s'a ridicat și un deputat averescan, dl Mihail Manoilescu, care a ținut un frumos discurs (cuvântare), îndemnând guvernul să se scuture de jugul liberal și să facă o politică hotărâtă contra liberalilor, mai ales politica economică să fie contra-liberală, căci liberalii cu politica lor economică (gospodărescă) au sărăcit țara. Glasul dlui deputat Manoilescu a sunat, însă, în pustiu, căci cei mai mulți averescani se simt foarte bine sub oblăduirea liberalilor.

Să ne oprim puțin și la liberali. Pe liberali, de când cu moartea lui Alexandru Constantinescu, — încurcătorul politicii românești și stălpul partidului liberal — i-a apucat o mare neliniște. Văd ei bine, că partidele își îndreaptă săgețile împotriva lor și ar vrea să-i împiedece să mai ajungă la putere. Și dacă liberalii nu vor ajunge, din nou, la putere după averescani, ei (liberalii) ar pierde foarte mult, dar ar câștiga țara. Deaceia liberalii au început să se miște în întreaga țară.

Țin adunări — cu doi — trei domni — pe la orașe, fac planuri de organizare, vreau să scoată o foaie în

Ardeal, au făcut liste pentru a înscrie membri. Se vede, deci, că fierb liberalii. Noi credem, că e zădarnică toată truda lor, căci straturile populației țării noastre (afară de câțiva interesați) nu i-a cam primit pe liberali, cunoscându-i prea bine. Cu atât mai vartos nu-i va primi și urma acum. Noi îi sfătuim pe toți românii să nu se mai împrăștie în toate partidele, ci să se adune cu toții în partidul național-țărănesc, creând din acesta un partid puternic care să fie piept liberalilor, cari sunt foarte tari prin băncile lor și prin avuțiile imense ce stăpănesc.

Sfârșitul unui proces de presă.

În No. 38 din 27 August 1925 al foii „Glasul Poporului“ din Reghin a apărut un articol prin care dl Dr. Ioan Vescan — deși n'a fost amintit cu numele în acel articol — s'a simțit calomniat. Intențând dsa proces redacției sus pomenitului ziar, la cea dintâiu desbatere dela Tribunal răspunderea pentru articolul din chestiune a luat-o dl Dr. Ioan Harșia. La desbaterea din 17 Dec. 1926 dl Dr. Ioan Harșia a dat declarația de mai jos, recunoscând greșeala făcută într'un moment de supărare și necugetare, și prin aceasta procesul s'a stins.

Declarație.

Pentru articolul apărut în No. 38 din 27 August 1925 al foii „Glasul Poporului“ din Reghin, luând eu răspunderea, regret că acela s'a publicat. Declar, că acela nu s'a referit la Dl Dr. Ioan Vescan în al cărui cinste și corectitate nici eu nici un altul n'a putut dubita nici odată.

De aceea îl rog pe Dl Dr. Ioan Vescan, să atribue toată scrisoarea luptelor și agitațiilor electorale nu totdeauna precugetate.

Tg.-Mureș, la 8 Decembrie 1926.

Dr. Ioan Harșia m. p., avocat.

Gheorghe Enescu.

Sâmbătă în 8 Ianuarie 1927, ora 9 seara, celebrul violinist George Enescu, al cărui faimă a trecut de mult peste granițele țării, fiind recunoscut și în țările streine ca unul din cei mai mari violiniști ai lumii, — va da un concert în orașul nostru. Reghinul și jurul va avea astfel fericitul și rarul prilej să asculte, aici acasă, pe maestrul Enescu. Ne place să credem, că toată lumea românească din Reghin (și chiar și din jurul mai apropiat) va lua parte la concertul maestrului Enescu. Și mai credem, că și stimații noștri concetățeni de alte naționalități vor ținea să asculte pe acest mare artist al neamului nostru și al lumii întregi.

În Reghin s'a și constituit un comitet din reprezentanți ai tuturor naționalităților, în frunte cu dl primar al orașului, care comitet va face tot ce-i stă în putință în scopul ca venirea maestrului Enescu printre noi să fie prilejul unei cu cât mai frumoase manifestații a întregului public din Reghin.

Știri mărunte.

Dorim tuturor abonaților și cititorilor noștri an nou fericit!

Proximal număr a „Sămănătorului“ va apare la 11 Ianuarie 1927.

Festivalul de Crăciun aranjat de Societatea Meseriașilor Români din Reghin a succes peste așteptări și ne bucurăm din inimă, că piesa atât de grea a lui Caragiale „O noapte furtunoasă“ a fost jucată cu pricepere desăvârșită. Sârguitorul zel dovedit de debutanți în rolurile grele ce-au interpretat a arătat publicului ascultător că această Societate și-a crescut, în anii din urmă, adevărați actori și este laudabilă inițiativa comitetului de-a fi pus în program o piesă curat românească, încă puțin cunoscută în ținutul nostru. Relevăm în locul prim dintre debutanți pe Dnii Alexandru Turcea, Todor Ciurca și Al. Lenard, cari au asigurat reușita piesei în special în actul al II-lea. Foarte potrivit a fost jocul dsoarelor Crișan și Perjel precum și al dlui Vasile Sfiriac și Alex. Muntean.

Ținem să încreștăm faptul, că pentru întâia dată s'a făcut un act de dreptate reușind conducerea Societății să exopereze atribuirea sale orașenești pentru a doua zi de Crăciun: Străduințele atât de nobile urmărite de Societate în interesul progresului cultural n'au fost răsplătite după merit, considerând numărul mic — mai ales din sânul meseriașilor — ce a luat parte la reprezentare. „Ravășul.“

Teatrul mic din București a dat în 30 Dec. o foarte reușită reprezentație, predându-se revista Treanca Fleanca, care a reușit peste așteptare. Pentru primadată ni s'a dat prilejul să vedem în Reghin interesante reviste bucureștene, pline de mult haz. Publicul s'a depărtat foarte satisfăcut de prestațiunile artiștilor din București.

De-ale administrației. Pe ziua de 1 Ianuarie 1927 au fost trecuți la pensie domnii Ioan Dragoș, notar în Petrilaca, și Iuliu Cadar, notar în Suseni. În locul celor de mai sus au fost numiți: Dl Ioan Chifor în Petrilaca și dl Gheorghe Popa Popescu în Suseni. Dl Emil Medeșan a fost numit secretar de plasă la Pretura plasei Reghin de sus.

Statul păgubit cu mai multe milioane. Săptămâna trecută dl Diaconescu, șeful siguranței din Tg.-Mureș, împreună cu dl procuror Răileanu, au făcut o cercetare la pielarul Mara Iosif din Reghin, despre care au aflat că a păgubit statul cu mai multe milioane. Anume dl Mara are o fabrică de piele la care e învățea mare. Și dl Mara, ca să nu plătească darea după venitul pe care de fapt îl trăgea din comerțul cu piei, a condus două feluri de cărți comerciale. În unele scria numai foarte puțin din venitul ce-l trăgea din piei, iar în celelalte cărți, pe cari le conducea pe ascuns, scria adevăratul venit, care era cu mult mai mare decât venitul ce-l arătau cărțile dintâiu. Această o face dânsul de mai mulți ani încoace. Oamenilor însărcinați cu aruncarea dărilor dl Mara le arăta cărțile cari arătau venitul mai mic și astfel plătea anual o dare de 70.000 lei în loc 4—500.000 lei cât ar fi trebuit să plătească după cărțile cari arătau venitul adevărat, cari cărți, însă, nu le-a arătat niciodată dl Mara. Se crede, că prin această manipulație dl Mara a păgubit statul cu vre-o 4—5 milioane lei. Cărțile cu pricina au fost duse la Tg.-Mureș unde se fac acuma socotelile și se continuă cercetările pentru a descoperi exact cu cât s'a păgubit statul.

Poșta redacției:

„Gl. P.“ Reghin. Spuneți, Vă rugăm, dlui Pavelică al Dv., că prin cele scrise de noi în legătură cu sfințirea bisericii din Solovăstru n'am înțeles să tămăim pe nimeni. Am avut doar cuvinte de laudă și recunoștință pentru preotul de-acolo și în special pentru popor și curatorat. Asta-l doare pe dl Pavelică? Cât privește cele 3000 Lei date de dl B., trebuie să recunoașteți, că n'au fost date din punga dsale, ci din altă visterie. Iar piatra n'a fost adusă de popor și un de dl Arsinte. Chiar așa stând lucrurile, dacă am fi aflat despre ele le-am fi amintit, ca să scutim pe dl Pavelică e-a Vă tămăia. Laudă Vi se cuvine, deci, și dv. dacă ați dat ceva din al dv. pentru zidirea bisericii.

Cât privește, apoi, aprecierile, ce ni-le face dl Pav., îl privesc. Fiecare judecă după cum îl ajută mîntea. Spuneți-i însă, Vă rugăm, să nu vorbească de funie în casa spânzuratului.

**La 8 Ianuarie a. c.,
ora 9 seara are loc
Concertul Enescu.**

Abonați și citiți

„Sămănătorul“

singura foaie românească regulată din acest ținut. „Sămănătorul“ susține și apără interesele tuturor cetățenilor.

Cei abonați deja să nu întârzie cu plata abonamentului.

Din 1 Ianuarie incolo abonamentul, pe an, face 120 Lei.

An nou fericit
dorește tuturor
mușterilor săi

Librăria Nouă,
Tipografia și
Compactoria
Reghin

Cele mai bune, solide și ef-
tine cizme și ghete se află la

Grigore Moldovan

cizmar

REGHIN, Str. Eminescu No. 1
Cumpărați și vă convingeți.

No. 901 exec. 1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 77—1926 al judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Barta Alexandru reprezentat prin avocat Dr. E. Wermescher pentru incassarea creanței de Lei 1010 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 8 Ianuarie 1927 orele 10 a. m. la fața locului Hodac unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de 17000 lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 16 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

No. 903 exec. 1926.

Publicare de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 1318—1926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Ioan Stiplacsek reprezentat prin avocat Dr. Desideriu Kapusy pentru incassarea creanței de Lei 10050 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 5 Ianuarie 1926 orele 10 a. m. la fața locului în Ibănești unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 45000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 16 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

No. 916 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în sensul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: bol, cal etc. care în urma deciziei No. 5874 din anul 1925 al Judecătoriei mixte Gheorgheni s'au executat în 18 Dec. 1925 favorul executorului Ditrau Casa de Pastrare reprezentat prin avocat Dr. Todor Bela împotriva executorului locuitor din comuna Șarmăș pentru incassarea capital. de 4000 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 23000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitații, în baza deciziei No. G. 3562—926 al judecătoriei de ocol din Reghin se fixează termenul pe 12 Ian. 1927 la orele 1 a. m. în comuna Șarmăș și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceia, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului LX din 1881 § 102.

Dat în Reghin la 21 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

No. 902 exec. 1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 6502—926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului D. Brandesz reprezent. prin avocatul Dr. E. Wermescher pentru incassarea creanței de Lei 585 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 3 Ianuarie 1927 orele 5 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 40000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 16 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

No. 917 exec. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 7247—1926, a Judecătoriei de ocol din Reghin în favorul executorului Wilhelm Neugeboren reprezentat prin avocat Dr. A. Ceușianu pentru incassarea creanței de Lei 2075 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 8 Ianuarie 1927 orele 11 p. m. la fața locului în Rușii-Munți unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de 40000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 22 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

No. 918 exec. 1926.

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 9723—926, a judecătoriei de ocol din Reghin în favorul reclamantului Niculescu Emil reprezentat prin Dr. Alex. Ceușianu pentru incassarea creanței de Lei 3492 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 8 Ianuarie 1927 ora 11 a. m. la fața locului în Rușii-Munți unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: obiecte în valoare de Lei 40000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 21 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

Foia românească

„Sămănătorul“

citiți-o și abonați-o.

Publicație de licitație voluntară.

Prin care se publică, că în 16 Ianuarie 1927 orele 10 a. m. în biroul avocațial a Dlui Dr. Iuliu Vékony în Reghin se va vinde prin licitație voluntară casa de piatră din 5 camere și dependințe a familiei Mühsam în Reghin vis-a-vis cu Liceul luteran Strada Episcopul Teutsch No. 6.

Condițiunile speciale se pot ceti în biroul avocațial mai sus amintit.

No. 597 ex. 1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în sensul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: mobilă de casă care în urma deciziei No. 11894 din anul 1926 Judecătoriei mixte Reghin s'au executat în Reghin în favorul executorului Ernest Wachner reprezent. prin adv. Dr. Eduard Keintzel împotriva executor. locuitor în comuna Reghin pentru incassarea capitalului de 7255 lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 15.000 lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitații, în baza deciziei No. G. 11894—1926 judecătoriei mixte din Reghin se fixează termenul pe 10 Ianuarie anul 1927 la ora 5 p. m. în comuna Reghin pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Dat în Reghin, la 24 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

No. 910 exec. 1926.

Publicare de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. 5765—1926 a judecătoriei mixte din Reghin în favorul reclamantului Dr. Arnold Wachner reprezentat prin avocat Dr. E. Keintzel pentru incassarea creanței de Lei 1000 și acces. se fixează termen de licitație pe ziua 4 Ianuarie 1927 orele 12 a. m. la fața locului în Rastoșnea unde se vor vinde prin licitație publică judiciară; obiecte în valoare de Lei 3000.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 19 Dec. 1926.

Crețiu,

șef-portărel.

No. 670 exec. 926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în sensul legii art. LX din 1881 § 102 respective XLI din 1908 § 19 cumcă lucrurile următoare: cai etc. care în urma deciziei No. 8451 din anul 1926 al judecătoriei mixte Reghin s'au executat în 13 Oct. 1926 în favorul executorului Mezei Alexandru reprezentat prin avocat Dr. Eduard Keintzel împotriva executorului locuitor din comuna Ibănești pentru incassarea capitalului de 1856 Lei și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 7000 Lei se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitații, în baza deciziei No. G. — 926 judecătoriei mixte din Reghin se fixează termenul pe 5 Ianuarie 1927 la ora 12 a. m. în comuna Ibănești, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Dat în Reghin la 23 Dec. 1926.

Crețiu, șef-portărel.

Tribunalul Mureș Secția II.

Pers. Jur. 2674/5—924.

În numele legii.

Tribunalul Mureș secția II ca instanță civilă în cauza Pers. juridice „Societatea Tinerimei Române din Reghin și Jur” cu sediul în Reghin reprezentată prin președintele ei Dr. Alexandru Ceușianu avocat domiciliat Reghin având în vedere cererea înaintată la 26 Iulie 1926 cu No. Pers. jur. II. 2674/924/4 în baza debaterii, terminate la 18 August 1926 a dat următoarea

Deciziune

Tribunalul în baza art. 53 p. 2 lit e din Legea Persoanelor Juridice conzidera de disolvată de drept cu ziua de azi „Societatea Tinerimei Române din Reghin”, numind ca lichidatori în baza art. 54 al. 2 din leg. Pers. Jur. pe Dni Gheorghe Maior și Victor Mera domiciliati în Reghin dispunând ca aceștia să se conformeze dispozițiilor art. 54—65 prevăzute în Leg. Pers. Jur. Dispune a se comunica acestora prezenta Deciziune.

Motive

Având în vedere că societatea azi nu mai dispune de numărul de membrii prevăzut în lege precum și de statutele acestei societăți și astfel în baza legii este de a se conzidera de disolvată de drept și a se dispune lichidarea societății numind de lichidatori pe D-nii Gheorghe Maior și Victor Mera pe cari invită a se conforma dispozițiilor legii.

Văzând și concluziunile reprez. Ministerului Public.

Pentru aceste motive s'a adus și pronunțat Deciziunea mai sus.

Târgu-Mureș, la 18 August 1926. Indiscifrabil s. s. președinte.

Pencillescu s. s. judecător. Indiscifrabil s. s. grefier.

Pentru conformitate: G. Zajzon.

Publicație de lichidare.

Subsemnatii Victor Mera și Gheorghe Maior numiți prin deciziunea Tribunalului Mureș Secția II No. 2674/5—1924 pers. jud. de lichidatori ai Societății Tinerimei Române din Reghin și jur, conformându-ne dispozițiilor prevăzute de art. 55 și consec. din lege a persoanelor juridice precum și art. 51 din regulamentul învitat pe toți creditorii susnumitei Societăți de-ași prezenta creanțele la biroul de lichidare din Reghin Str. Gheorghe Coșbuc No. 34.

Victor Mera.

Gheorghe Maior.

Cereți

Cereți

VINUL de CHINA
FERUGINOS

Cel mai bun leac
pentru cei slăbiți
și fără poftă de
măncare. Prep.
farm. NEAGOȘ
— Tg. Mureș —

Se poate comanda direct. Depozitul la
Farmacia V. MERA

SIRPINOLUL SIRPINOLUL
SIRPINOLUL

este cel mai bun medicament în contra
boalelor de plămâni, așa ca tusa, tusa
convulsivă (măgărească), astmă și
pentru tuberculozi. — Se află la

Farmacia V. MERA
REGHINULSĂSESC

Cărți franțuzești
de diferite autori se
află în mare alegere la
Librăria Nouă, Reghin.

Orice
măncărime
de piele, râie,
dispare în decurs de
3 zile întrebunțând alifia
„SCABIOSAN“
preparatul farmacistului
Neagoș Tg. Mureș.
Comandați direct
sau la farm.
„MERA“
REGHIN

„ODEON“

Principale
Gramfoanelor !!
au sosit la
„LIBR. NOUĂ“, REGHIN